

UNKARIN UUTISET

Magyar Hírek

2/2017

Tampereen Suomi-Unkari Seura ry:n jäsenlehti

27. vuosikerta

UNKARIN UUTISET

Magyar Hírek 2/2017

SISÄLLYS

Puheenjohtajan palsta	3
Vierailu Kaarilan koulussa	5
<i>Jorma Perälä</i> : Unkarin matka 1. - 8.4.2017	6
Unkarilaisten Suomi kuvaa luomassa	11
János Kodolányin Suomi-kiinnostus	15
Zalaegerszegin kielileirin muistoja	17
Syysistuntokauden avajaiset	26
Ajankohtaista	30
Yhdistyksen hallitus 2017	31

KANSI: Zalaegerszegin *Mária Magdolna*-kirkon tornikello, joka putosi v. 1826 kaupungin tulipalossa kellotornin sisälle. Entisöity kello sijoitettiin 2005 nykyiselle paikalleen *Sándor Hevesi* -teatterin edessä olevalle aukiolle. Kelloa osoittamassa kurssilla suomea opiskellut Aranka Varga.

JULKAISIJA: Tampereen Suomi-Unkari Seura ry.

INTERNET: <http://www.suomiunkari.fi/osastot/wordpress/tampere>

TOIMITUKSEN OSOITE: Lindforsinkatu 16 A 40 33720 Tampere

TOIMITUKSEN SÄHKÖPOSTI: tor.takalo@gmail.com

VASTAAVA TOIMITTAJA: Tenho Takalo;

TOIMITUSNEUVOSTO: Irmeli Kniivilä, Jorma Perälä, Laura Panula

PAINOPIIKKA: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy

27. vuosikerta Ilmestyy 2-4 kertaa vuodessa

Yhdistyksen tilinumero: **FI32 8000 2006 4310 26**

Puheenjohtajan palsta

Hyvää talviaikaa kaikille Unkarin Uutiset – lehden lukijoille! Talviaika on tosiaan alkanut, ja sen myötä onkin aika kääntää ajatukset vähitellen myöhäissyksyn tapahtumiin, pikkujouluihin ja joulun odotteluun. Mutta mitä kaikkea onkaan tapahtunut edellisen lehtemme ilmestymisen jälkeen Suomi-Unkari Seuran ja erityisesti sen Tampereen yhdistyksen taholla?

Maaliskuun vuosikokouksessa kuulimme Budapestissa suurlähettiläänä toimineen **Pasi Tuomisen** muistelmia Unkarin-ajastaan. Sitten huhti- ja toukokuussa ennen kuin vetäydyimme kesälaitumille, pääsimme nauttimaan kahdestakin unkarilaiskonsertista. Toisessa soitti kitarataiteilija **Tom Lumen**, Pyynikinlinnan jazzkonsertissa taas taituroivat pianisti **László Süle** ja saksofonisti **Mihály Borbély**. Kesäkauden alun juhlistimme alkaneeksi tuttuun tapaan Louhennokassa, jossa saimme nauttia saunomisen, paljuilun ja Näsijärveen pulahtelun lisäksi maukkaasta unkarilaisesta kalasopasta, hyvistä leivonnaisista ja ennen muuta mukavasta seurasta.

Kesä oli Suomessa kylmä ja sateinen, Unkarissa kuuma ja kuiva. Kuuluikin ehdotuksia, että nämä Suomen ja Unkarin ilmalat pitäisi yhdistää tai sekoittaa, niin molemmissa maissa olisi sopiva sää...Kesällä Unkariin matkustaneet jäsenemme saivatkin

nauttia kunnan helteistä. Itse olin pariin otteeseen Unkarissa: toukokuussa Szegedissä ja Budapestissa, heinäkuussa eri puolilla Unkaria, pisimpään Zalaegerszegissä, mutta myös mm. Balatonfüredissä, Győrissä ja tietenkin pääkaupungissa, sillä kaikki tietähän vievät Unkarissa Budapestin kautta ja Budapestiin.

Nyt voimme enää muistella mennyttä kesää, mutta alkaa myös vähitellen miettiä tulevan kesän ohjelmia. Tässä lehdessä on varapuheenjohtaja **Jorma Perälän** matkakertomus heidän viime huhtikuussa Budapestiin tekemästään retkestä sekä hallituksemme jäsenen **Helka Lumiaisen** muistelu heinäkuun Zalaegerszezin kielikurssista. Niiden myötä voimmekin ruveta suunnittelemaan ensi vuoden matkoja. Jorman matkareportin perässä on **Jaakko Kuuselan** yhteystiedot, jos ensi huhtikuun Budapestin matka alkaa kiinnostaa.

Tampereen Suomi-Unkari Seura on viime aikoina kahden vuoden välein tehnyt yhteisen retken. Vuonna 2014 teimme onnistuneen Transilvanian kierroksen ja 2016 olimme arkkitehti **Makoveczin** jalanjäljissä kiertämässä Unkaria. Minne menisimme ensi kesänä? Kun lähetystöneuvos **Endre Szabó** syyskuun lopussa kertoi meille Unkarin moninaisista matkailumahdollisuuksista, heräsi esitelmän jälkeen vireä keskus-

telu siitä, mihin päin Unkaria ja milloin olisi kiva ensi kesänä matkata. Olimme yhtä mieltä siitä, että jos ei tykkää helteestä, niin aivan keskikesällä ei ehkä kannata mennä Unkariin.

Kevät ja syksy ovat matkailun ja sään kannalta monessakin mielessä sopiva ajankohta Unkarin-matkailuun: ei ole kovin kuumaa, mutta suomalaiselle kuitenkin sopivan lämmintä. Minne sitten tällä kertaa menisimme Unkarissa? Monta mielenkiintoista kulmaa ja kohdetta on vielä näkemättä! Varmaan ensi vuoden puolella lähetämme jäsenillemme jälleen tiedustelun, jossa kysymme, ketkä ovat kiinnostuneita matkasta ja minkälaisiin kohteisiin ja milloin halutaan mennä.

Endre Szabón esitelmän lisäksi olemme jo tänä syksynä päässeet nauttimaan lokakuun lopussa *Sugrifestin* tunnelmasta. Tänä vuonna sukukansapäivässä ei ollut varsinaisesti unkarilaisia esiintyjä, mutta unkarilaisia tuotteita oli toki saatavana. **Ferenc Vilisics** myi makkaroitaan, **Renáta Csavajda** tuli lähes suoraan Unkarista myymään pipareita, hunajaa, maissista tehtyjä koristeita yms. Omalla pöydällämme oli perinteisiä tuotteita (kirjoja, kasseja, mausteita) täydennettynä vielä **Patamiehet**-firman mausteilla ja valurautapadalla.

Sukukansapäivään valmistautuessamme Suomi-Venäjä Seura kyseli Tampereen koulujen äidinkielen opettajilta, ovatko he kiinnostuneita saamaan ystävyysseuran jäseniä kouluunsa kertomaan oman yhdistyksensä maasta ja kielestä. Unkarista olivat kiinnostuneita Kaarilan ja Linnainmaan koulut. Kävimme kertomassa 3. lokakuuta **Tenho Takalon** kanssa Kaarilan koulun ja 24. lokakuuta **Zita Székelyn** kanssa Linnainmaan

koulun yhdeksäsluokkalaisille niin Unkarin maasta kuin unkarin kielestäkin. Toivottavasti jonkinlainen kiinnostus ja Unkarin-siemen tuli kylvetyksi!

Jos et päässyt Sugrifestin myyjäisiin, ei hätää, sillä makkaroita lukuun ottamatta kaikkia Unkari-tuotteita voi tulla ostamaan myös *perinteisiin joulumyyjäisiimme* Kalevan kirkolle 2. joulukuuta. Siellä ovat mukana myös *Kalevan kirkon Unkari-piiri* ja *Naistenpankki*. Kannattaa tulla, sillä ostettavaa on monenlaista. On myös arpa-jaisia & monia hyviä ja kivoja palkintoja sekä mukavia joululahjoja! Myyjäisissä voi myös syödä ja/tai ostaa hyvää unkarilaista gulassia. Kannattaa siis panna päivä muistiin ja tulla paikan päälle Kalevan kirkolle lauuantaina 2. joulukuuta. klo 13:sta eteenpäin!

Jo pari viikkoa ennen myyjäisiä (lauuantaina 18.11. klo 10:stä eteenpäin) on mahdollisuus tulla opiskelemaan *unkarilaisen ruoan valmistusta*. Tehdään maukasta ruokaa ja syödään se sitten yhdessä. (Ilmoittautuminen **Helka Lumiaiselle**) Kun ruokakurssi ja myyjäiset on pidetty, on tämän vuoden puolella yhdistyksemme ohjelmassa vielä perinteinen *pikkujoulujuhla* 8.12. klo 18:sta alkaen.

Itsenäinen Suomi viettää 100-vuotisjuhlaan, jotka huipentuvat tietenkin itsenäisyyspäivän tienoon juhlallisuuksiin. Pitkin vuotta on niin Suomessa kuin ulkomailla-kin juhlittu Suomea monin tavoin. Esim. sisaryhdistyksemme Unkarissa, *Unkari-Suomi Seura* ja Budapestin *ELTE-yliopisto* järjestivät yhdessä käännöskilpailun suomesta unkariin. Kilpailussa oli sekä proosa- että lyriikkaosuus, osallistujia oli runsaasti ja taso kuulemma erittäin hyvä.

Debrecenin yliopisto taas organisoii

yhdessä Budapestissa toimivan Suomen suurlähetystön kanssa marraskuun alkupuolella kolmipäiväisen *Suomi 100* –konferenssin, jonka otsikkona on: *Vuorovai-
kutukset – unkarilaiset Suomessa / suom-
alaiset Unkarissa*. – Suomessa toimivat unkarilaiset järjestävät juhlavuotemme kunniaksi 18. marraskuuta Tikkurilassa Unkarilaiset tanssiaiset ”*Suomi 100*”, johon toivotaan myös meidän suomiunkariseura-
laisten osallistumista. Jos asia kiinnostaa,

niin ota yhteyttä unkarilaisyhdistyksen puheenjohtajaan. (Hänen yhteystietonsa ovat toisaalla tässä lehdessä.). – Suomi täyttää vain kerran sata vuotta. Kun osaksemme tällainen harvinainen juhla osuu, otetaan siitä kaikki ilo irti ja ollaan ylpeitä upeasta maastamme!

Terveellistä talvi-, pirteää pikkujoulu-,
iloista itsenäisyys- ja juhlallista jouluaikaa!

Irmeli Kniivilä

Äidinkielen opettaja Eeva Heinonen:

Vierailu Kaarilan koulussa

Kaarilan koulun yhdeksänsien luokkien oppilaat saivat tutustua Sugrifest-teemaviikon ohjelmistoon Unkari-aiheisen oppitunnin merkeissä. Irmeli Kniivilä kertoi oppilaille unkarin kielestä, ja Tenho Takalo Unkarin historiasta, kulttuurista, yhteiskunnasta ja maantieteestä.

Oppilaille sukukansat ja –kielet ovat osittain tuttuja, sillä äidinkielen tunnilla asiaa on jo käsitelty. Unkari-tunti toi syventävää tietoa maasta ja kielestä Oppilaiden mielestä oli kiinnostavaa kuulla eurooppalaisen sukukansamme kulttuurista ja kielestä, vierailu toi mukavaa vaihtelua koulutyöhön. Oppitunnin aikana yhdeksäsluokkalaiset saivat esimerkiksi tunnistaa unkarin kielen sanoja sanalappujen avulla. Tehtävä sujui näppärästi.

Unkarin-matka 1.–8.4. 2017

Varapuheenjohtajamme Jorma Perälä on puolisoineen vuosia osallistunut Järvenpään Suomi-Unkari Seuran järjestämiin Unkarin-matkoihin. Seuraavassa hänen matkakertomuksensa keväältä 2017.

Järvenpään Suomi-Unkari Seura on vuosittain järjestänyt jo perinteeksi muodostuneen kulttuurimatkan Budapestiin. Aluksi matkoja tehtiin Helsingin yhdistyksen jäsenen, **Sirkka Koskisen** aloitteesta ja vetämänä, mutta melko pian matkojen vetovastuu siirtyi **Jaakko Kuuselalle** Järvenpään Suomi-Unkari Seurasta. Jaakko Kuusela on sen jälkeen johtanut näitä matkoja jo lähes 30 vuoden ajan.

Olen vaimoni Liisan kanssa osallistunut näille matkoille noin 15 vuoden aikana useimpina vuosina. Yksi syy osallistumiseemme on se, että meidän mielestämme matka aloittaa mukavasti kevään, ja meitä miellyttää matkoilla vallitseva hyvä henki, joka johtuu paljon matkan vetäjän huolellisesta matkan etukäteissuunnittelusta ja hyvästä johtamistavasta matkan aikana. Jaakko Kuusela avustaa suunnittelussa ja matkan vetämisessä suomea puhuva **Károly Dina**, jota me suomalaiset kutsumme Kallexiksi.

Normaalisti viikon kestäväällä matkalla tutustutaan Budapestin tärkeimpiin nähtävyyksiin ja usein tehdään vielä tutustu-

misretki johonkin lähiympäristön kohteeseen. Koska monet meistä ovat käyneet Unkarissa jo useampaan otteeseen, matkanjohtajamme sallii myös poikkeamia omille kohteille, kunhan siitä ilmoittaa hänelle etukäteen. Omia mieliaikojani ovat mm. *Vörösmarty tér* ja sen vieressä oleva kahvila *Gerbeaud*. Sovituista aikatauluista pidetään jämäpisti kiinni.

Lensimme Finnairin koneella Budapestiin ja majoitumme meille tuttuun keskustan *Mercurie Korona* -hotelliin. Näillä matkoilla on tapana nauttia ateriat eri ravintoloissa. Ensimmäisen matkapäivämme lounaalle menimme *Véndiák*-ravintolaan. Siellä esittäydymme toisillemme. Kävi ilmi, että tämänkertaisen seurueeseemme kuului 32 henkeä. Eniten osanottajia oli tietenkin Järvenpäästä ja Keravalta, jonka jäsenet ovat nyttemmin liittyneet Järvenpään yhdistykseen. Osanottajia oli eri puolilta Suomea: Helsingistä, Kouvolasta, Porista, Hämeenlinnasta. Meitä tamperelaisia oli tällä kertaa neljä.

Illalla lähdimme konserttiin Ferenc Lisztin Musiikkiakatemiaan. Konsertissa lauloi aarioita eteläafrikkalainen, maailmalakin menestynyt laulajatar **Pumeza Matshkiza**. Korkealuokkaisessa konsertissa soitti *Óbudan Danubia* -orkesteri ja ohjelmassa oli *Mozartin*, *Puccinin*, *Dvořákin*, *Šostakovišin* ja *Hatšturjanin* sävellyksiä.

Yllä näkymä keväiseltä *Vörösmartyn aukiolta*. Aukio on monien ulkoilmatilaisuuksien tapahtumapaikka ja myyntikojut sekä pikaravintolat pöytineen voidaan pystyttää nopeasti. – Alla yleisö siirtymässä paikoilleen Ferenc Liszt-musiikkiakatemian upeassa juhlasalissa ennen konsertin alkua.

Toisena päivänä oli tutustumista kaupunkiin, mm. Sankarien aukio ja Kaupunginpuisto ja iltapäivällä kävimme mm. Budan puolella Linnavuorella ja *Pyhän Kolminaisuuden aukiolla*. Sieltä menimme lounaalle *Riso*-ravintolaan.

Illalla kulttuuriohjelmassa oli *Ferenc*

Lehárin operetti *Iloinen leski*, joka esitettiin Operettiteatterissa. Tätä unkarinkielistä esitystä täydennettiin englanninkielisellä tekstityksellä, jota tosin oli – varsinkin alus-

Yllä ryhmämme jäseniä hevosajelulla *Tápió-szentmártonissa*. Alla Pestin *Lehel-aukion* kauppahalli, jossa viihdyimme moneen otteeseen.

sa – hieman hankala seurata. Esitys korosti juonen raadollisia piirteitä ja ihmisen häikäilemättömyyttä poikkeuksellisen vahvasti. *Lehárin* musiikki oli kuitenkin upeaa ja laulut esitettiin suurella ammattitaidolla.

Kolmantena päivänä teimme maksullisen retken *Tápió-szentmártonin* hevosatilalle, joka sijaitsee suunnilleen 70 kilometrin päässä Bu-

dapestista. Hevosia siellä on noin 180. Tila on tunnettu hevosrodusta, jotka pärjäävät kilpailuissa hyvin. Kuuluisin hevosista oli ihmetemä *Kicsem* (Aarteeni), jonka kerrottiin 1800 - 1900 luvun vaihteen aikoihin voittaneen kaikki kilpailunsa. Kincsem on saanut jopa oman patsaansa. Hevosten lisäksi siellä oli muitakin eläimiä mm. nautoja ja sikoja. Siellä elvytetään *mangalica*-sika-rotua, jonka läski ei kuulemma lisää kolesteroli-pitoisuutta.

Paikka on merkittävä myös siksi, että siellä sanotaan hunnien päällikön, *Attilan* pitäneen omassa linnassaan pääpaikkaansa. Paikkakunnan museossa on tuosta linnasta pienoismalli. Tápiószentmártonissa on myös Attilan kumpu, jossa maan vetovoiman kerrotaan vaikuttavan positiivisella ja rauhoittavalla tavalla. Valitettavasti en itse

Jorma Perälän vakiokohde Budapestin matkoilla on leivoksistaan kuuluisa *Gerbeaud'n* kahvila. Kautnis kevätssä on houkuttellut asiakkaat sisätiloista ulos nauttimaan kahvilan antimien ohella myös kevätauringosta.

kummulla seisossani kokenut mitään erikoista. Ajelimme hevosten vetämissä rat-taissa tilan pelloilla ja lopuksi söimme maittavan lounaan tilan suuressa ravintolas-sa.

Kulttuuriohjelmissa oli tarjontaa: eräät ryhmästämme menivät omakustanteiseen *Benkó Dixieland Clubin* konserttiin. Me muut taas lähdimme *Pyhän Tapanin Basilikan* urkukonserttiin, jossa pääesiintyjänä oli monissa maissa esiintynyt musii-

kin monitoimimies **Gyula Pfeiffer**. Ohjelmistossa oli mm. *Bachin, Händelin, Vivaldin, Lisztin, Massenet'n* ja *Schubertin* sävellyksiä. Pfeifferin lisäksi mukana oli myös muita sooloesiintyjä, neljä tenori- ja sopraanolaulajaa sekä viulun ja trumpetin soittaja. Mielestäni erikoisen hienoilta kuulostivat viulun ja trumpetin täydentämät urkuesitykset.

Kansallisoopperassa pääsimme vielä näkemään **Kenneth MacMillanin** koreografiaan perustuvan *Manon*-baletin. Tätä balettia, joka on esitetty myös Suomessa, on esittänyt ainakin 18 eri yhtyettä eri puolilla maailmaa. Baletin on säveltänyt *Massenet* ja sovittanut *Yates*. Baletin traagisen tarinan seuraamiseen ei tarvittu tekstitystä tueksi: musiikki ja tanssi toivat riittävän selvästi esiin sen, mistä oli kysymys.

Toiseksi viimeisenä päivänä meillä oli vaihtoehtoisesti mahdollisuus käydä joko idyllisessä *Szentendressä* tai toisessa viihdyttävässä pikkukaupungissa, *Gödöllössä*. Koska emme olleet pitkään aikaan käyneet Gödöllössä, päätimme mennä katsomaan keisarillista linnaa, jossa **Sissi**-keisarinna

mielellään vietti aikaansa. Sissin linna koki sodan aikana ja sodan jälkeen kovia, kun siellä majailivat ensin Natsi-Saksan armeijan esikunta ja sitten osassa linnaa oleskeli pitkään Neuvostoliiton armeijan upseereita. Osa linnasta toimi vanhainkotina. Nykyisin linna on hienosti kunnostettu ja pahasti kärsinyt sisustuskin on saatu lähes entiseen loistoon.

Matkalaisilla oli riittävästi mahdollisuuksia käydä omissa kohteissaan. Kävimme kolmistaan nauttimassa Vörösmarty-aukion keväisestä tunnelmasta ja *Gerbeaud'n kahvilan* herkuista. Menin ystäväni kanssa vielä Kaupunginpuistossa olevaan perinteikkääseen *Széchenyi-kylpylään*. Mielestäni tämä kylpylä on Budapestin monista hyvistä kylpylöistä paras; siellä on mm. erittäin paljon erilaisia uima-altaita..

Vaikka sää suosi retkeämme melkein koko viikon, niin juuri kylpyläreissun aikaan satoi ajoittain ja oli tavallista viileämpää. Mutta silloinkin kylpylän isossa ulkoaltaassa termaalivesi oli lämmintä.

Jorma Perälä

Järvenpään Suomi-Unkari Seura tekee seuraavan kulttuurimatkan Budapestiin 9.-16.4. 2018. Jos olet kiinnostunut matkasta, ota yhteys Jaakko Kuuselaan, puh. 0400-102029, sähköposti: jekuusela@gmail.com

Unkarilaisten Suomi-kuvaa luomassa

Mitä unkarilaiset tiesivät ja ajattelivat Suomesta ja suomalaisista 1930-luvun lopulla? Siitä – ja tietysti kirjoittajansa saamasta kuvasta – kertoo oheinen käännöskatkelma *János Kodolányin* vuonna 1937 ilmestyneestä *Suomi*-kirjasta (uusintapainos v. 1990). Seuraavassa teoksen sivujen 75–81 käännös, jossa kerrotaan nuorista, tasa-arvoisesta perhe-elämästä, rakastumisesta ja rakastaumisesta sekä lastenkasvatuksesta. – Kirjailija esitellään erikseen sivulla 15.

Kuinka paljon olemmekaan lukeneet “Pohjolan kylmistä naisista” ja pohjoisen ihmisten “viileästä” käytöksestä. Onko puhe pohjoisen nuorukaisten ja neitosten viileydestä sittenkään totta? Ja onko toisaalta totta se, että pohjoisen ihmiset rakastavat toisiaan aivan liian kevyesti ja jopa pinnallisesti – kuten meillä Unkarissa päinvastoin käyttäytyvät uskovat.

Se on varmaa, että miesten ja naisten suhteet tuolla ‘ylhäällä’ – niin Suomessakin – ovat toisenlaisia kuin meillä. Mutta toisenlaiset ovat myös yhteiskunnan moraaliset reunaehdot. Tulijan silmään pistää heti hänen astuessaan Suomen kamaralle, että missään hän ei saa vastaansa turhaa kiivailua tai teatraalisuutta. Viileä tarkoituksenmukaisuus vallitsee kaikkialla. Suomalaiset mieluummin kuuntelevat kuin puhuvat, mieluummin hymyilevät kuin nauravat ja mieluummin tekevät työtä kuin riitelevät. Työ on se, joka määrittää koko maan elämisen tahdin ja siten koko vallitsevan tunnelman ja jopa sukupuolten väliset suhteet. Aivan kuten raitiovaunussa et kohtaa rahastajaa,

vain rahastajatyön, kuten ravintoloissa, kahviloissa et näe miestarjoilijaa, “hovimestaria” tai miespuolista henkilöä ohjaamassa pöytään, vain naistarjoilijan, “neidin”, aivan kuten parturissa ystävälliset ja kohteliaat naiset ottavat sinut huomaansa eivätkä miehet, aivan kuten kauppalikkeissä naiset esittelevät sinulle tuotteita eivätkä miehet, samoin myös ylemmissä yhteiskuntakerroksissa rouvat lähes poikkeuksetta ovat työssä. On täysin luonnollista, että nainen – ellei kyseessä ole jo vanhempi henkilö – ei istu kotona tai sitten hänellä on jokin muu erityinen syy siihen, vaan hän tekee omaa rehellistä, itsenäistä ja aviomieheensä verrattuna samalla tavoin vastuuntäyteistä työtään. Jos hän kuitenkin on kotona, hän pitää velvollisuutenaan vähintäänkin kodinhoitoa ja ruoanlaittoa.

Mutta nämä naiset ovat syntyneet ensisijaisesti äideiksi. He eivät vaivaa päätään sillä, mitä ympäristö tulee sanomaan, kun jo toinen tahi kolmas lapsi on syntymässä tähän maailmaan. (Totta on, että esille on nousemassa pieni kielteinen, lapsiluvun vä-

hentämiseen tähtäävä muutos nuoremman intellektuellipolven joukossa, mutta suomalaiset ovat vielä kaukana meidän yhden lapsen moraalistamme!) Ja he kasvattavat lapsiaan oivallisesti. Missään en ole nähnyt ylenpalttista hellittelyä, mutta en myöskään sitä, että lapsia olisi lyöty, tahi – oltiin sitten kadulla, rautatieasemalla, tai bussissa – että lapsille olisi äkäisesti ärähdelty. En kertaakaan ole havainnut, että ”rahastajasetä” tai ”poliisisetä” olisi ankarasti uhkaillut itkevää lasta. (Rahastaja- tai poliisisetä olisi pitänyt sellaista itselleen sopimattomana käytöksenä!) Sen sijaan olen tätäkin enemmän havainnut syvästi koskettavia esimerkkejä lasten ja vanhempien välisistä läheisistä suhteista. Kasvatus ei ole hellittelyä eikä kovaa kurinpitoa, ei edes alemmissa yhteiskuntaryhmissä, pikemminkin kysymys on totuttamisesta mielenmalttiin ja itsenäisyyteen sekä sopeutumisesta ilmastoon ja työhön. Pikku suomalaiset ovat lujia, rohkeita eläväisiä ja vapaita lapsia, heillä on nyркиn-kokoisesta lähtien aina vyöllään nahkatupessa roikkumassa suomalainen puukko. Keväällä, jäiden sulettua, nämä lapset uivat kohmettavan kylmissä järvissä ja talvisin he osallistuvat heille soveliasiin töihin. Sukset ja luistimet ovat heille liikennevälineitä, he voivat tuntikausia sujutella suksillaan ehtiäkseen kouluun, eivätkä he säiky tuulta tai lumituiskua.

Jokaisella yhteiskunnalla on lainkaltaisia tapoja. Vierailu afrikkalais kylässä päättyi erehdyksen seurauksena taitavan englantilaistutkijan kuolemaan, kun tämä kohteliaasti kieltäytyi päällikön tarjoamasta liha-ateriasta, kun taas naapuriheimon parissa kuolema olisi seurannut, jos tarjottu ateria olisi otettu vastaan. Suomalaiset antavat suuren merkityksen symbolisille

teoille. Suomalaiset eivät tunnusta eivätkä levittele tunteitaan, sitä vastoin he osoittavat tunteensa yhdellä leikkokukalla, kukan ja sen värin valinnalla, yhdellä hymyllä, hiljaisella vihjeellä, yhdellä liikkeellä, yhdellä kohteliaasti muotoillulla ilmaisulla. Jos annat jollekin suomalaisnaiselle yhden kukan, saatat hänet suurempaan kiitollisuudenvelkaan kuin lähettämällä koti-Unkarissa kukka-asetelman, johon olet liittänyt kaulanauhan ja nimikorttisi. (Jälkimmäinen olisi Suomessa täysin mahdoton ajatuksenakin, ja lisäksi se olisi loukkaava ele.)

Eräs suomalainen kertoi minulle: – Te unkarilaiset ette ole ainoastaan temperamenttisia vaan usein pelottaviaakin. Tallinnassa suomalais-ugrilaisen kulttuurikongressin yhteydessä suurta hämmennystä herätti eräs nuori unkarilainen. Hän pyysi tarjoilijaa tuomaan hedelmiä, mutta tarjoilija ei ymmärtänyt pyyntöä. Nuori asiakas alkoi päättään pidellen parkua: ”Hyvä ihminen, tuokaa hedelmiä, olen kuolemaisillani!” Lopulta tarjoilija toi säilöttyjä omenoita. Nuorimies alkoi huutaa traagisella äänellä: ”Pyysin tuoreita hedelmiä, taivaan tähden, tuoreita hedelmiä, muuten kuolen, ettekö ymmärrä!” Nousimme kaikki pöydistämme ja syöksyimme apuun, uskoimme, että mies oli kuolemaisillaan, tai ainakin on tulossa huluksi. Voitte uskoa, että tapahtuma herätti yleistä hämmennystä. – Uskoin häntä.

Suomessa on hyvin epäilyttävää, jos joku lörpöttelee paljon ja korostaa ansioitaan. Parempi on välttää sellaista henkilöä, häneen ei voi luottaa, hän on turmiollinen, hänen kanssaan joutuu vaikeuksiin, jos jätämme jonkin asian hänen hoidettavakseen.

Eräs naistenlehti haastatteli minua ja keskustelussa nousi esille käsite ”öinen

musiikki”. Haastattelija kysyi, mitä se oli. ”*Fenstermusik?*” Mieskö johtaa mustalaissoittajat ihailmansa naisen ikkunan alle ja yöaikaan, koko kadun kuulleen, soittaa heillä lempisäveliään? – Koko käsite piti jättää pois haastattelusta, sillä kukaan ei olisi ymmärtänyt sitä.

Seurasin koko illan tapahtumia eräässä tanssikoulussa, lattialla pyöri musiikin tahdissa 120–130 paria. Ilta oli todella miellyttävä, välitön ja iloinen, kuitenkin ei ollut erityistä hälinää kuten meillä, kun nuoriso huvittelee iltapäivän teekutsuilla. Samalla tavoin ilta etenee suomalaisessa maalaiskylässäkkin. Hulinointi on harvinaista, vaikka suomalaismies juovuksissaan on todella vaarallinen – terävä puukko vedetään nopeasti tupestaan ja seurauksena on kuolema.

Kurinalaisuus, itsehillintä on myös ylin naisille asetettu hyve ja vaatimus, meidän unkarilaisten silmin arvioiden suomalainen nainen vaikuttaa rakkaudessaankin viileältä. En koskaan ollut todistamassa meillä Unkarissa ulkopuolistenkin havaitsemaa suurta hurmioitumista, intohimosta kiihkeää huokailua, haltioitumista, lemmenvalojen vannomista tai epätoivoisia itsemurhauhkailuja. Miehen ja naisen välisissä suhteissa ei ole kysymys niinkään ’seksapiilistä’ kuin kasvoilla ja silmissä säteilevästä hymystä, tärkeintä on sisäisen tunteen välittäminen ihastuksen kohteelle. Totta kyllä, suomalaiset ovat häveliäitä ei vain siinä, että he eivät juuri puhu tunteistaan, mutta myös siinä, että he pikemminkin päättelevät kuin utelevat toistensa tunteita. Seksuaalisuudessa erityisen suuri rooli on sublimoinnilla, symbolien kautta osoitetuilla tunteilla. Kaksimielisiä (varsinkin kun ne ovat suorasu-

kaisia) sanaleikkejä, leikkimielisiä juttuja ja sukkeluuksia en kuullut kertaakaan, niiden asemesta luonnollisista asioista, jos niistä tulee puhe, kerrotaan tyynen asiallisesti. Rakkaudesta suomalaiset mieluummin vaikevat tahi – hymyilevät. Unohtumattoman kauniita ja viehkeitä hymyjä sain vastaukseksi niin miesten kuin naistenkin osalta, kun oli kysymys ihastumisen osoittamisesta. Hyväntahtoinen ilo, pidättyväisyys ja toisen kunnioitus oli näissä hymyissä läsnä. Ja sainpa erään nuorukaisen ujostelevaan ja punastumaan hiusmartoan myöten kysyessäni häneltä, halusiko hän saada mielietitykseen erään tietyn neitosen, joka näkemieni pienten viitteiden perusteella miellytti poikaa.

Kun suomalainen nainen tai mies lopulta pitkällisen ja tyynen ihailuvaiheen jälkeen jollain tavalla ilmaisee tunteensa, näille tunteille voi rakentaa koko elämän kestävä suhteen. Suomalaisen uskollisuus on vahva kuin kallio. Miesten silmissä en nähnyt paljastavaa himoa ja omistamishalua, mutta sen sijaan kylläkin pitkään ja voimakkaana säteilevän uskollisuuden tulenloisteen sitäkin useammin. Suomalaisten naisten ylenpalttista innostusta, intoa huolehtia puolisostaan, lastenhoitajan käytöksestä tuttua hellittelevää lepertelyä, en koskaan ollut todistamassa, puhumattakaan suukottelusta tahi vain hyväilyistä. Sitä vastoin havaitsin tuhansia kertoja ne nopeat vilkaisut, joiden seurauksena naiset välittömästi huommasivat, mitä heidän miehensä tarvitsi; havaitsin ne lähes huomiota herättämättömät toimet, joilla he täyttivät toisen sanattoman pyynnön; havaitsin heidän käytöksestään välittyvän arvostuksen, luontevan yhteisymmärryksen, vapauteensa ja työhönsä liittyvän tinkimättömän rehellisyyden. Suomalai-

nen nainen kulkee rinnallasi varjon tapaan; katoaa, jos et tarvitse häntä; vaikenee, jos tarvitset rauhaa; pitää huolta, että aviomiehenä saat aina tarvitsemasi ja että et tunne olevasi sidoksissa häneen. Siksi hän myöskään ei naisena tunne olevansa sidoksissa sinuun, hän tekee työtään itsenäisesti ja nurisematta, avustaa omilla ansiollaan yhteistä taloutta, ei piinaa aviomiestään omilla murheillaan, ei edes kiinnitä niihin erityistä huomiota. Jos hän on terve, jos hänellä on työnsä, niin hänellä on kaikki, mitä hän tarvitsee. Elämä ja työ elpyvät uudelleen ja uudelleen tässä tunne-elämän yhteyteen ja uskollisuuteen liittyvässä toistensa kiinteässä tukemisessa.

Työissä luonnollisesti on vielä suu-remmassa määrin nähtävissä se lapsen-omaisuus, joka on havaittavissa koko suomalaisessa yhteiskunnassa. Nämä vaaleat, sinisilmäiset, terveet, rohkeat ja iloiset tytöt seuraavat maailmaa ympärillään kuusi-vuotiaan lapsen silmin.

He osaavat iloita pikkuasioista, yksinkertaisesta leikinlaskusta, leikeistä, ihmisistä ja he voivat vaipua ihailemaan jonkin näköalan kauneutta, patsasta, rakennusta, maalausta tai runon syvällisyyttä, kansanlaulun tunnelmaa! Ja niin hienostuneesti he osavat sulostuttaa vanhempiansa ja rakastettunsa elämää. Sain aikaan äänekästä naurua kertoessani, että meillä Unkarissa tytöt laihduttavat sekä että he myös flirttailevat. Kyllä suomalaistytöt tietävät tällaiset asiat, mutta kun itse elävänä todistajana kerroin havainnoistani ja kokemuksistani, seurue purskahti ylenpalttiseen ja ylimieliseenkin riemuun.

Useaan kertaan mainittiin nuo budapestiläisrouvat, jotka vierailivat Suomessa erään sairaaloihin tutustumaan tul-

leen ryhmän mukana. Naiset odottivat, että seurueen miehet juoksisivat oppipojan tapaan, jos he jotakin tarvitsivat. Jos he halusivat istuutua, jopa oli oitis tarjottava tuolia. Jos he halusivat vetää takin ylleen, heti olivat miehet auttamassa. Halusivat vettä: mies tänne kannun kanssa ja kaada heille. Ja loppua ei ollut valitusvirrellä: olen ihan uuvuksissa, kuinka monta askelmaa tässä onkaan, mennään taksilla, kuolen väsymyksestä, en jaksa, sorrnun tähän paikkaan.... Suomalaiset naiset matalakorkoisissa kengissä, tottuneina kulkemaan jalan, tottuneina hiihtämään, luistelemaan, hyöriivät pirteinä vieraittensa kanssa kaikkialla, kun taas nämä Pestin naisparat korkeakorkoisissa kengissä, vain kärsivät hemmoteltuine ja joutilaisuuteen tottuneine vartaloineen.

Maalaispojat lähtevät lauantai-iltaisen saunan, siis höyrykylvyn, jälkeen tapaamaan tyttöjä. Sauna on tuhatvuotinen kansallinen instituutio, sen löytää yhtä lailla jokaisen maalaistalon pihasta kuin herraskartanoista ja kaupungeista, meillä yleisen kylpylän tapaan. Säännöllinen saunominen on tarpeen ilmastosyistä. Saunominen kaunistaa naisen hipiää, ja suomalaiset tietävät, miksi saunomista pidetään eräänä elämän suurena nautintona: saunoessaan ihminen syntyy uudelleen. Lauantai-iltaisain saunojen sininen savu kohoo yli tienoon, köyhimmässäkin majassa valmistaudutaan saunomaan, ja saunan jälkeen neidot ja nuorukaiset menevät harmonikansoittajan kanssa kävelylle metsään, tahi kuiskailevat parinsa kanssa pikkuasioistaan, joilla näennäisesti ei ole mitään tekemistä rakkauden kanssa. Mutta varmasti se on rakkautta, tai siitä tulee rakkautta, vaikka ei ehkä ihan heti papin edessä.

(käännös) Tenho Takalo

János Kodolányin Suomi-kiinnostus

János Kodolányi vanhempi (1899–1969) oli unkarilainen kirjailija, kääntäjä ja journalisti, joka kuului ns. kansankirjailijoiden, *népi írók*, ryhmään. Edellä oleva käännösfragmentti on Kodolányin *Suomi*-nimisestä kirjasta, joka ilmestyi hiukan muutettuna uusintapainoksena vuonna 1990.

János Kodolányi vieraili vuosina 1936–1938 viisi kertaa Suomessa, mutta vierailut olivat lyhyitä, kerrallaan 1–3 kuka. Hän kirjoitti aina kotiinpaluunsa jälkeen kokemuksensa ja muistiinpanonsa matkakertomuksiksi, joita alkoi ilmestyä budapestiläisissä sanoma- ja aikakauslehdissä. Jo 1937 ilmestyivät ensimmäiset matkakertomukset kirjaksi toimitettuna nimellä *Suomi, a csend orsága* [Suomi, hiljaisuuden maa]. Seuraava, uusien matkojen innoittama teos *Suomi titka* [Suomen salaisuus] ilmestyi 1939. Pienin täydennyksin Kodolányi yhdisti nämä kaksi varhaisempaa teosta ja ne julkaistiin yhtenä niteenä *Suomi*-nimellä 1942 ja toinen painos ilmestyi kaksi vuotta myöhemmin.

Alussa mainittu *Suomi*-teos perustuu 1942 ilmestyneen *Suomen* 1. painokseen, jota kirjailija lähinnä tarkistuksin, poistoin ja lisäyksin muokkasi 1960-luvulla saadaksesen kirjan julkaistuksi uudelleen silloisessa poliittisessa ilmapiirissä. Tuolloin kirjaa ei julkaistu, mutta vuoden 1989 järjestelmänmuutoksen jälkeen kirjailijan poika, János Kodolányi nuorempi kävi lävitse isänsä laatimat muutokset ja mm. palautti tekstiin valtaosan isänsä tekemistä pois-

toista. Tämän ansiosta vuonna 1990 ilmestynyt kirja on alkutekstilleen varsin uskollinen ajankuva 1930-luvun Suomesta – ja Unkarista.

Kodolányi piti tärkeänä opettaa unkarilaisille, millaista elämä oli Suomessa. Kysymys ei ollut tiedosta tiedon vuoksi, sillä tavoitteena oli nimenomaan kertoa unkarilaisille, millaista elämä oli tuossa pohjoisessa maassa, jossa olosuhteet olivat karummat kuin Unkarissa, mutta kansa oli kyennyt luomaan tasa-arvoon ja demokratiiaan perustuvan yhteiskunnan, joka arvosti koulutusta ja jossa jokainen oli oman onnensa seppä.

Kertoessaan Suomesta Kodolányi epäsuorasti kertoi myös 1. maailmansodan jälkeisestä Unkarista ja sen ongelmista rinnastaessaan näiden kahden maan sosiaalista kehitystä, saavutuksia ja epäkohtia. Kun Kodolányi kertoi esim. Suomen 1920-luvun alun maanomistusolojen uudistamisesta ja maan itsenäisistä sekä omanarvontuntoisista maanviljelijöistä, hän rinnasti Suomen tapahtuneet muutokset Unkarin samanaikaisen kehitykseen. Kriittiset unkarilaiset arvostelijat, Kodolányi heidän joukossaan, sanoivat näet “uudistusten” muuttaneen Unkarin ‘kolmen miljoonan kerjäläisen maaksi’.

Kodolányi kävi artikkeliensa ja kirjojensa vastaanotosta kirjeenvaihtoa mm. kahden suomalaisen kielentutkijan, Artturi Kaniston (1874–1940) ja Lauri Hakulisen (1899–1985) kanssa, jotka uskollisesti lä-

hettivät suomalaislehdissä ilmestyneet kriitikot Unkariin.

Kaikkia Kodolányin Suomi-kuvaukset eivät ihastuttaneet, jopa Kannisto ja Hakulinenkin huomauttivat, hyväntahtoisesti tosin, niiden idealisoidusta ja suomalaisuutta ylenpalttisesti ihannoivasta kuvauksesta. Osoittautui myös, että Unkarin Helsingissä toimiva lähetystö toimi Kodolányin kirjoitusten kriittisten arvostelujen *primus motorina*. Virallinen Unkari ei tuossa vaiheessa hyväksynyt Kodolányin näkemyksiä ja piti niitä yksipuolisina ja osin virheellisinä.

Suomea kohtaan tunnettu kiinnostus kasvoi kuitenkin nopeasti 2. maailmansodan varjossa ja osin sodan takia. Kodolányi saattoi 1943 ystävilleen ylpeillä, että vaikka 1936 ja 1937 häntä ja hänen kirjoituksiinsa halveksittiin ja hänen 'fantisoinneilleen' suorastaan naurettiin, tilanne oli kääntynyt pääläelleen. Hänen kylvönsä kantoi hedelmää, 'Luojan kiitos, se (työ) ei ole ollut täysin turhaa!' Mm. pohjoismainen kansanopistoilaitos juurrutettiin Unkariin ja suomalaisen kirjallisuuden kääntämistä ja suomen kielen opiskelua pyrittiin edistämään.

Kodolányi ei ollut työssään yksin, mutta hänen kaltaisensa unkarilaisen yhteiskunnan uudistajat olivat lopultakin pieni kirjailijoiden ja tutkijoiden intellektuelliryhmä, joka oli erityisen kiinnostunut pohjoismaisesta yhteiskunnasta, jota he pitivät myös Unkarille sopivana esikuvana. Vei aikaa ennen kuin pohjoismaita ja Suomea esittelevistä – sekä usein hiukan idealisoiduista – kuvauksista voitiin muokata Unkarin yhteiskuntaan sovitettuja poliittis-yhteiskunnallisia tavoitteita ja käynnistää niiden ohjelmalliset toteutuspyrkimykset. Tämä työ

pysähtyi 1940-luvun lopussa, kun Unkari seuraavina vuosina vaihteittain alkoi siirtyä sosialistiseen yhteiskuntajärjestykseen.

Idealismia tai ei, Kodolányi kirjoitti Suomi-kuvauksensa sellaisina kuin hän oli ne kokenut vierailuillaan. Ei hän kaihtanut kertomasta negatiivisia "löytöjäänkään", mm. edellä käännetty teksti jatkui pohdinnalla, joka koski prostituutiota ja avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten asemaa Suomessa. Mahdollinen yksipuolisuus johdettiin osin vierailujen lyhydestä, kaikkeen hänkään ei ehtinyt perehtyä! Joku toinen olisi ehkä löytänyt toisenlaisia haastateltavia, vierailut useammilla teollisuuspaikkakunnilla työväestön oloihin syventyen ja olisi ehkä näin löytänyt myös hiukan toisenlaisen Suomen.

Kodolányin ja hänen kanssaan samanimielisten työ kantoi siis hedelmää aikansa. Ehkä hän 1960-luvulla asetti poliittisen järjestelmän "testiin" ja kokeili, voisiko Suomesta kertoa jälleen unkarilaisille esimerkiksi yhteiskuntana. Vuoden 1989 jälkeen jotkut ehkä ajattelivat, että nyt voisi olla edessä "Suomen uusi tuleminen". *Suomi*-teos ainakin saatiin julkaistua uudelleen, mutta Kodolányi nuorempi ei kerro kirjan saatesanoissa, joita tässä on lainattu, mikä johti kirjan uudelleenjulkaisemiseen.

Joissakin asioissa Suomi on ollut esimerkki, mutta unkarilainen yhteiskunta on valinnut tiensä itsenäisesti. Se kuitenkin on varmaa, että ilman Kodolányita, ilman hänen edeltäjiään, aikalaisiaan ja seuraajiaan, myönteinen kiinnostus Suomea kohtaan ei olisi Unkarissa niin vahvaa kuin se edelleenkin on.

Tenho Takalo

Zalaegerszegin kielileirin muistoja

Helka Lumiainen: Viime kesänä oli jälleen Unkarin Zalaegerszegissä mahdollisuus opiskella intensiivisesti suomea ja unkaria. Tälle kaksiviikkoiselle leirille osallistui yli 20 opiskelijaa Suomesta ja Unkarista. Me suomalaiset opiskelimme unkarin kieltä ja unkarilaiset suomen kieltä. Leiriämme suosi lämmin, välillä jopa todella helteinen sää, sillä opiskelun ohessa aurinko lahjoitti meille paljon terveellisiä säteitään.

Tämänkertainen leirimme oli jo 19. kielileiri, jonka Kalevala ystävyyspiiri, *Kalevala Baráti Kör*, on järjestänyt. Nyt olimme jälleen Zalaegerszegissä, kaupunki on tullut meille tutuksi, sillä tämä oli jo kolmas kerta, kun kielileirimme järjestettiin tässä kaupungissa. Opiskelu tapahtui Budapestin liiketaloudellisen korkeakoulun Zala-

egerszegiin sijoitetun tiedekunnan asuntolarakennuksessa.

Kurssin opettajat ryhmäkuvassa. Vasemmalta: **Zólyominé Csaba Katalin, Tapio Hokkanen**, **Simon Valéria** ja **Irmeli Kniivilä**.

Kurssijärjestelyt

Paikallisena oppaanamme toimi jälleen ansiokkaasti **Ferenc Boncz**. Opetus oli tehokasta, sillä kummassakin kielessä oli sekä keski- että jatkoryhmä ja jokaisella ryhmällä oli oma opettajansa. Suomea unkarilaisille opettivat **Tapio Hokkanen** ja **Irmeli Knii-vilä** ja unkaria suomalaisille **Simon Valéria** ja **Zólyominé Csaba Katalin**.

Tulopäivänämme majoittauduttiin, tutustuttiin uusiin leiriläisiin ja vietettiin monia ilonhetkiä, kun tavattiin edellisinä vuosina tutuiksi tulleita ystäviä. Kun iltapalan yhteydessä oli vaihdettu tärkeimmät uutiset ja kulttu leirin ohjelmasta, oli aika mennä nukkumaan. Majoitus oli neljän hengen soluhuoneistoissa, joissa suihkutilan lisäksi oli kaksi kahden hengen huonetta.

Päiväjärjestys tuli pian tutuksi, päivä alkoi aina aamiaisella kello kahdeksan, jon-

Kurssilaiset opettajineen ryhmäkuvassa Imre Makoveczin suunnitteleman teatterin sisäänkäynnin edessä Slovenian **Lendvassa**. Oikealla koko teatterirakennus.

ka jälkeen oli kolme ja puolituntia kielenopetusta. Sitten oli **Heli Alajan** tai **Simon Valérian** johdolla yhteinen laulutuokio, jolloin opeteltiin joko suomalaisia tai unkarilaisia (kansan)lauluja. Lounas oli kello 13, sitten olikin vuorossa muuta yhteistä ohjelmaa. Tarjolla oli myös rentouttavaa joogaa tai sitten saattoi lähteä kylpylään uimaan. Tietysti iltapäivisin aikaa kului itsenäiseen opiskeluun, sillä opettajat antoivat meille illaksi harjoitustehtäviä. Me kurssilaiset otimme opiskelun vakavasti, sillä leirin lopussa oli testi, jolla kartoitettiin, mitä olimme oppineet. Iltapala syötiin oman aikatau-

lun mukaan yhteiskeittiössä, ja jos läksyt oli tehty, niin sen jälkeen oli mahdollista käyttää aikaa vaikka ulkoiluun.

Ohjelmaa oli myös iltapäivällä

Iltapäiväohjelmamme olivat mielenkiintoisia; heti maanantaina tutustuimme tarkemmin majoituspaikkaamme ”Vihreään kampukseen”. Meille kerrottiin, miten jätteidenkäsittely leirialueellamme tapahtuu. Huoneistossammekin oli erilaisille

roskille ja jätteille omat astiansa, jotka tyhjennettiin säännöllisesti. Kampusalue on lähes 17 hehtaaria laaja, tällä alueella pyritään suunnitelmallisesti vähentämään liiallista sähkön kulutusta, ja myös sadeveden talteenotolla pienennetään vedenkulutusta. Kaikki toimet, kuten esimerkiksi järjestelmällinen jätekeräys, ohjaavat kuluttajakäyttäytymistä ympäristöasioissa parempaan suuntaan.

Leirillä kuulumme kumpakin tiistaina mielenkiintoisen esitelmän: **Tenho Takalo** esitelmöi Suomen 100-vuotisesta historiasta ja **Miklós Koppányi** runoilija **János Arany**’in elämästä. Keskiviikkoisin meillä oli filmi-ilta, ensimmäisenä keskiviikkona katsoimme suomalaisen, **Dome Karukosken** ohjaaman *Mielensäpahoittaja*-elokuvan, seuraavan viikon filminä oli un-

karilainen **Ibolya Feketen** ohjaama *Anyám és más futóbolondok a családból* [Äitini ja muut perheeni seinähullut].

Tutustuimme pareittain kaupunkiin

Zalaegerszegin kaupunkia opimme tuntemaan entistä paremmin, kun meillä oli kaupunkisuunnistusta. Parin kanssa etsimme kaupungista ennakoilta määrättyjä kohteita, niinpä kaupungista löytyi esimerkiksi **Ho Chi Minhin** patsas, tornikello,

*Kvártélyház** sekä ystävyyskaupunkien vaakunat ja ystävyyspuut. Tärkeintä tietysti oli se, että etsimisen yhteydessä tuli käytettyä opiskeltavaa kieltä, sillä ilman puhumista ja neuvojen kysymistä eivät etsittävät kohteet olisi löytyneet.

Teatteriesitys *Mustalaisruhtinatar* oli juuri niin mukaansatempaava kuin muistinkin. Kvártélyhazin ulkoilmateatterissa kuultiin tutut operetin laulut, nähtiin taidokasta tanssia, ja ihanan kauniit puvut hurmasivat jälleen kerran. Koska esitys oli tietysti unkarinkielinen, kaikesta en saanut vielä selvää, mutta pysyin hyvin juonessa mukana. Unkarilaisen *Imre Kálmánin* huumaava operetti kiehtoo aina uudelleen ja uudelleen, vaikka sen olisi nähnyt jo useammankin kerran.

Viikonloppuretki

Viikonloppuna oli vapaata ohjelmaa, lauantaina oli tarjolla askartelua *Käsityöläistalon* työpajoissa. Sunnuntaina oli kokopäivänretki, joka ulottui myös Slovenian puolelle. Retkemme aluksi mentiin bussilla Zalaegerszezin televisio-tornille, josta näimme maisemat pitkälle ympäristöön; siel-

*) *Kvártélyház* on keisarinna Maria Teresian aikana 1700-luvun jälkipuoliskolla rakennettu eteläiselle sotanäyttämölle siirtyvien sotilaiden kasarmi. Nykyisin se on asunto-, toimisto- ja liiketalo, jonka sisäpiha soveltuu erinomaisesti kesäteratteritoimintaan.

tä näkyivät **Göcsej**, **Hetés** ja **Muravidék**. Kyllä sitä metsää on Unkarissakin!

Zalan läänissä oleva **Novan** kylä, jossa asukkaita noin 800, oli seuraava kohteemme. Kylän kirkko oli todella kaunis ja mielenkiintoinen. Kirkon kuuluisat, **István Dorfmeister** vanhemman maalaamat freskot olivat todella kauniit. Kolmiulotteisuutta kirkossa oli käytetty niin, että oli maalattu pylväitä, jotka näyttivät olevan todellisia eivätkä pensselillä aikaansaatuja. Kirkossa on myös akustinen erikoisuus: kirkon eteisosassa olevat kiviset vihkivesialtaat olivat vastakkaisilla seinillä, ja kun toisen vierellä kuiskasi jotakin, niin se kuului vastapäisen vihkivesialtaan luona. Näin on kirkossa viestitely tärkeistä asioista erityisesti nuorten kesken jo paljon ennen nykyistä mobiiliviestitystä!

Kirkon takana oli puutarha, jossa oli useita erilaisia omena- ja päärynäpuita, osa vanhoja lajikkeita. Maistelimme maahan pudonneita päärynöitä ja hyviä olivat! Tietysti

Göcsejin alueen pääkaupunkina mainostetun piskuisen **Novan** upea, 1600 hengelle suunniteltu barokkikirkko valmistui 1777 turkkilais miehityksen aikana tuhoutuneelle tilalle. 1900-luvulla Nova menetti asemansa seudun hallintokeskukseksi mm. 1. maailmansodan rajajärjestelyjen seurauksena.

Novan omenatarhaan on kerätty kymmeniä vanhoja unkarilaisia päärynä- ja omenalajikkeita, jotka olivat katoamassa; kuvassa eräs tuohon "biopankkiin säilötty" lajike (alh. vasemmalla).

kylässä oli myös museo, jossa tutustuimme vanhoihin työkaluihin, itseäni kiinnostivat lähinnä keittiövälineet, kuten esim. isot kaaliraastimet, voikirnut ja käsimyllyt. Sitten matkamme jatkui Slovenian puolelle, **Lendavan** (unk. *Lendva*) kaupunkiin, joka on Zalaegerszegein ystävyyskaupunki. Siellä tutustuimme ensiksi unkarilaisen arkkitehti **Imre Makoveczin** suunnittelemaan teatteriin, josta löysimme samat tutut elementit, jotka ovat tunnusomaisia Makoveczin suunnittelemissa rakennuksissa, kuten esim. taidokkaasti taivutellut puiset kattokaaret. Seuraava kohteemme oli Lendavan linna, jos-

sa oli monia mielenkiintoisia näyttelyitä. Tutustuimme **Salvador Dalin** piirrosnäyttelyyn, jonka taulut olivat peräisin yksityiskokoelmasta Saksasta. Toinen linnassa oleva näyttely perustui unkarilaisen kuvanveistäjä **Zala Györgyn** teoksiin. Hänen kuuluisimpia töitään ovat mm. Budapestin **Sankarten aukiolla** (*Hösök tere*) olevan *Millenium*-muistomerkin patsaat. Tietysti käväisimme myös Lendavassa olevas-

sa **Vinariumissa**, joka on 53,5 metriä korkea näköalatorni. Hyvällä säällä sieltä näkee neljään eri valtioon. Ulkoilua saatoimme harrastaa enemmänkin, kun pääsimme **Dobrovnikin** (unk. *Dobronak*) energiapuiستoon. Siellä oli mahdollista päästä osalliseksi energiasäteilystä, koska alueella on kolmisenkymmentä pistettä, joista lähtee energiavirtoja. En oikein usko tuota, mutta siihen uskon, että kävely raikkaassa ilmassa ja metsän hiljaisuudessa vähentää stressiä ja rentouttaa. Päivän päätteeksi pääsimme hyvälle illalliselle **Hancsik**

Vielä ennen iltaruokailua ehdimme tustua Slovenian itäkolkassa sijaitsevan, vajaan 500 asukkaan **Bogojinan** (unk. *Bagonya tai Zalabagonya*) kirkkoon, joka on rakennettu 1920-luvun lopulla. Seudun savenvalajien perinnettä kunnioittaen kirkkolaiva on koristeltu keramiikkaruukuilla ja kannuilla.

Alla vasemmalla “jauhopeukalot”, Ritva, Kata ja Aila työssään, taikina jälkiruokaleivonnaisiin on valmistumassa. Alla papukeiton raaka-aineita, porkkanoita, papuja ja makkaroita puhdistetaan ja pienitään keittiön pöydän ääressä. Ritva pilkkoo papuja, Irmeli porkkanoita ja Vali kuuntelee “pääkokin” eli Katan neuvoja.

tanyaan Dobrovnikiin, jossa tervetulotoivotukset saimme seljankukkamehun ja pälinkan muodossa. Ruokana oli hyvää vihanneskeittoa ja itseleivottua leipää, noutopöytä oli täynnä erilaisia salaatteja ja liharuokia, juotavaksi oli tietysti hyvää viiniä! Niin, ja jälkiruokana oli *Prekmurska gibanica*, kerrosleivos, joka sisältää unikon-

siemeniä, pähkinää, omenaa, rusinoita ja rahkaa. Täytyi myös laittaa tanssiksi, kun paikan haitaristi loihti sopivia rytmejä hanuristaan, opettelimme jopa csárdasta! Takaisin Zalaegerszegiin matkasimme turvallisesti bussillamme, ja matkalla lauloimme retkellämme mukana olleen Kalevala Baráti Körin puheenjohtajan, **Kinga Marjatta Papin** avustuksella tietysti kaikki muistamamme unkarilaiset ja suomalaiset kansanlaulut.

Kielikurssi on myös ruokakurssi

Kielileirillä on myös keittiöosuus. Opettajamme **Zólyominé Csaba Katalin** (*Kata*) neuvoi meitä unkarilaisen papukeiton tekemisessä (*Fejtett bab leves*). Keittoon laitettiin papujen lisäksi mm. porkkanaa, sipulia, tomaattia, unkarilaista makkaraa ja se suurstettiin smetanaan sekoitetulla maissijauholla.

Jälkiruokaiksi valmistimme ravioleja muistuttavia *Derelye*-leivoksia, jotka tehtiin perunapohjaisesta taikinasta ja luumuhillosta, täytteenä kokeiltiin myös kermaviiliä (*téjföl*) sekä tilliä. *Derelyet* keitettiin vedessä ja kieritettiin ruskistetuissa korppujauhoissa.

Vasemmalla päiväsankari, kaikkien tuntema **Judit**, eli **Freisingerné Bodnár Judit** tervehtii 70-vuotispäivänsä ikkunan alla aamuserenadin esittäneitä kurssitovereitaan.

Kurssin päätöspäivään kuului päättäjäsillallisen ohella myös jännittävään todistustenjakoon liittynyt päättäjäsjuhla, jossa joka ryhmällä oli oma ohjelma-numeronsa. Tässä (alhaalla) ryhmäni eli Seija, Ritva ja Marjaana ovat esittämässä kansani unkarilaista kansanlaulua *Lovamat kötöttem*.

Loppu hyvin, kaikki hyvin!

Ennen leirimme loppumista meillä oli vielä testi, jossa mitattiin, mitä olimme oppineet kielileirin oppitunneilla. Viimeisenä perjantai-iltana opiskelimmekin kieliasioita

ahkerasti. Lauantaiaamuna oli koe, jonka jälkeen meillä oli aikaa harjoitella omia esityksiämme todistusten jaon yhteydessä olevaan juhlaan. Jokainen ryhmä valmisti oman ohjelmaosuuden, meidän ryhmämme esitti unkariksi, miten äiti puhuttelee lastaan eri iässä, äänenpaino on aivan erilainen, kun äiti puhuu pienelle lapselle tai kun hän puhuu esim. kolmetoista-vuotiaalle.

Lisäksi lauloimme yhdessä *Lovamat kötöttem* –kansanlaulun ukule-

len säestyksellä. Muilla ryhmillä oli myös hauskaa ohjelmaa, siellä nähtiin jopa paikallinen **Zalai-lama!** Juhlailallinen nautittiin läheisessä ravintolassa ja sitten olivat vuorossa jäähyväiset ja kiitokset opettajille ja leirikavereille. Sunnuntaiamuna kaikilla oli edessä kotiinlähtö.

Kielileiriltä koen saavani rohkeutta käyttää unkarin kieltä. Juuri puhuminen on itselleni tärkeää, ja siksi minusta on hienoa, että leirillä voi myös oppituntien ulkopuolella keskustella unkariksi, koska leirillä on

suomalaisten lisäksi myös unkarilaisia opiskelijoita. Toki kaikki muutkin leirin yhteydessä esitetyt asiat, kuten esimerkiksi unkarilaiset tavat, Unkarin historia, taide ja kirjallisuus sekä muu kulttuuritietous ovat tärkeitä. Nyt vain odottelemme uutta leiriä, kahden vuoden päästä taas opiskelemme intensiivisesti lisää, mutta missä, se tuskin on vielä kenenkään tiedossa. Kiitos leirin järjestäjät ja opettajat! **Köszönöm szépen!**

Helka Lumiainen

Syysistuntokauden avajaispuhe

Unkarin parlamentin syysistuntokausi alkoi 18. syyskuuta. Avajaispäivän ohjelmnaan kuuluu päiväjärjestyksen ulkopuolella pidetty pääministerin puhe. Siinä pääministeri käsittelee istuntokausien välissä esiintulleita ja hallitukselle tärkeitä kysymyksiä sekä esittää hallituksensa kannan tärkeiksi katsottuihin ja alkavalla istuntokaudella valtiopäivien päätettäväksi tuleviin kysymyksiin. Puheenvuoro antaa mahdollisuuden käsitellä laajemminkin “kansakunnan tilaa”.

Brysselin byrokraatit toteuttavat “Sorosin suunnitelmaa” ja “syövät Sorosin kädestä” otsikoi mm. **Hirado.hu** pääministeri **Viktor Orbánin** puheen valtiopäivien avajaisissa maanantaina 18.9.2017. Uutisportaalin mukaan pääministeri erotti toisistaan pakolaisten maahanmuuttoa puoltavat ja vastustavat maat puhuessaan valtiopäivien syysistuntokauden avajaisissa päiväjärjestyksen ulkopuolella. Pääministeri totesi: *“me haluamme unkarilaista Unkaria”* ja *“haluaisimme eurooppalaista Eurooppaa”*. Hänen mukaansa Unkarista koskaan ei tule sellainen maa, joka ottaa vastaan pakolaisia. Reagoidessaan valtiopäiväryhmien puheenvuoroihin pääministeri totesi: Unkari on vakavien kysymysten edessä ja tarvitsee yksimielisyyttä, yhtenäisyyttä ja voimaa.

Pääministeri siis arvioi uuden istuntokauden avauspuheessaan kevätistuntokauden päättymistä seuranneita tapahtumia.

Työhön perustuvan talouden rakentaminen on onnistunut. Tähän liittyen pääministeri totesi, että vuoden 2017 kesäkuun loppuun mennessä valtiovelka on pudonnut alle 74 %:n [BKT:stä], talous on kasvanut,

4 434 000 ihmistä on työelämässä, mikä on 62000 enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Pääministerin mukaan työhön perustuvan talouden kehittäminen on onnistunut, maan talous toimii. Unkari on maa, joka kykenee antamaan työtä jokaiselle sellaiselle kansalaiselleen, joka haluaa tehdä työtä. Hän mainitsi valtionvelan alenemisen, työllisten määrän kasvun ja työttömyyden alenemisen ja hänen mukaansa täystyöllisyys oli “käsivarrenmitan päässä”. Pääministeri korosti myös sitä, että palkankorotusten ansiosta yhä useamman unkarilaisen kannattaa työskennellä Unkarissa. Tähänastisten palkankorotusten lisäksi seuraavat palkankorotukset ovat mahdollisia teollisuuden piirissä.

Perhepolitiikka on edelleen hallituksen työn keskiössä. Orbánin mukaan Unkarin hallitus jatkaa maahanmuutto- ja pakolaispolitiikan asemesta perhepolitiikkaa, jossa on mukana perheerotus, lasten terveydenhuolto, opetus, urheilu, asunnonostotuki sekä työpaikkojen säilyttämistä tukeva toimenpideohjelma.

Syyskuun alussa 1,5 miljoonaa lasta aloitti jälleen koulunkäynnin. Orbánin mukaan Unkari on riittävän varakas, jotta kaikkiaan 467 000 lasta saa ilmaiset ateriat päiväkodissa ja koulussa. Hän lisäsi, että koululaisista 85 % saa ilmaiset koulukirjat. Laajennetun tuen ansiosta kaikki koululaiset saavat ilmaiset koulukirjat aina 8. luokan loppuun saakka. Opettajien urakehityksessä ja palkkauksessa elämäkaari-malliin siirtymisen myötä opettajia kohtaan tunnettu kunnioitus ja arvonnanto on kasvanut.

Kesälomakauden lastenleirit ovat eräs maan voimavarojen ja kyvykkyyden mittari, totesi pääministeri. Vuonna 2017 leiripaikka voitiin tarjota 100 000 lapselle ja näistä puolet sai osallistua *Erzsébet*-ohjelman avulla rahoitettuihin leireihin.

Pääministeri totesi myös kertoessaan 600 ukrainalaislapsen lomanvietosta Unkarissa, että Unkaria kosketti tuskallisesti Ukrainan hallituksen päätös, joka esti Ukrainan unkarilaistaustaisia lapsia opiskelemasta yläkoulussa [felső tagozat] äidinkielellään.

Kesällä 2017 käynnistyi myös koulujen kehittämisohjelma: 400 asutuskeskuksessa 527 koulua peruskorjataan vielä alkaneen lukuvuoden aikana. Terveystuhoalan ammatillisissa keskikouluissa hallitus on käynnistänyt apurahaohjelman.

Taistelu jatkuu. Pääministeri ilmoitti puheessaan, että kesäkuun alusta lähtien Unkari on ottanut kiertävän puheenjohtajavastuun V4-maiden (Puola, Slovakia, Tšekki ja Unkari) yhteistyössä. V4-maat ja Israel ovat perustaneet yhteisen terrorisminvastaisen yhteistyöryhmän.

Unkari on tänä vuonna jatkanut Brys-

selin päätökseen perustuvaa, pakolaisten maakohtaisiin kiintiöihin perustuvien pakosijoitusten vastaista taistelua. On syntymässä toinen maailmanjärjestys, jota emme pysty estämään, totesi pääministeri. Tämän uudelleenjärjestelyn seurauksen on toteutumassa sellainen ihmisten liikehdintä [*népmozgás*], joka on jo saavuttanut Euroopan ja asettanut sen koetukselle. EU jatkaa virheellistä pakolais- ja ulkopolitiikkaa, lisäsi pääministeri. Eurooppa pitää kiinni tekemistään virheistä. Eurooppa noudattaa sellaista politiikkaa, jolle vuosituhansiin ei ole ollut verta, sillä Eurooppa ei halua puolustaa rajojaan vaan avata ne.

“Haluamme unkarilaista Unkaria” Pääministeri totesi, että se, mitä tähän asti on nähty, on vain alkua. NATO:n laatiman ennusteen mukaan vuoteen 2020 mennessä 60 miljoonaa ihmistä lähtee liikkeelle tavoitteenaan Eurooppaa.

Eurooppaan on syntynyt uusi jakolinja: pakolaisten maahanmuuton hyväksyvät ja sitä vastustavat maat. Maahanmuuttoon myönteisesti suhtautuvan puolueen kannattajat [*bevándorlás pártiak*] ottavat pakolaiset vastaan, sijoittavat heidät ja aika ajoin organisoivat näiden kansanryhmien tuloa Eurooppaan.

Pakolaisten tuloa vastustavat maat, a [*nem-bevándorló országok*] pitävät kiinni elämäntavastaan, kansallisesta, uskonnollisesta ja kulttuurisesta identiteetistään. Orbán määritteli asian seuraavasti: “Me haluamme unkarilaista Unkaria” ja “haluaisimme myös eurooppalaista Eurooppaa”. – Hänen mukaansa tulevaisuus riippuu siitä, kunnioitavatko nämä kaksi maaryhmää kansalaistensa demokraattisesti ilmaisemaa tahtoa.

Orbánin mukaan tästä on ollut kysymys, kun EU:n tuomioistuin on antanut päätöksensä Unkarin ja Slovakian valituksesta koskien komission päättämiä maakohtaisia pakolaiskiintiöitä. Maahanmuuttoon myönteisesti suhtautuvat maat pyrkivät ratkaisemaan vastakkainasettelun siten, että maahanmuuttoa vastustavista maistakin tehtäisiin maahanmuuttomaita. “Jos emme halua sitä, meitä uhataan voimatoimilla”, totesi pääministeri. “Pidän tätä suunnitelmaa György Sorosin suunnitelmana”, ilmoitti pääministeri lisäten, että “Brysselin byrokraatit syövätkin Sorosin kämmeneltä”. – Fideszin parlamenttiryhmä on esittänyt, että tästä kysymyksestä järjestettäisiin kansalaisille suunnattu kysely, kansallinen konsultaatio [joka onkin par’aikaa meneillään].

Puolueiden reaktiot pääministerin puheeseen

MSZP: Konsultaation pitäisi käsitellä todellisia ongelmia. Puolueen parlamenttiryhmän puheenjohtaja **Bertalan Tóth** totesi vastauspuheenvuorossaan, että äänestäjiä kiinnostaa mm. se, miksi heidän kylässään ei ole lääkärin vastaanottoa, miksi jonkun perheenjäsenistä on työskenneltävä ulkomailla ja miksi Fidesziin kuuluva yrittäjä saa aina [paikallishallinnon tekemän] tilauksen. Sosialistipoliitikon käsityksen mukaan vuonna 2018 hallituspohjan on muututtava, minkä jälkeen he “tekisivät oikeutta” [sosialistien käyttämä slogan] julkisessa elämässä.

Jobbik: Hallituspuolueet ovat sijoittaneet maan keskelle vaarallista kiitorataa. Puolueen puheenjohtaja **Gábor Vona** reagoi pääministerin puheeseen todeten, että jos hänen puolueensa voittaa ensi vuoden vaaleissa, toteutettaisiin välittömästi

kolme kansallisen strategian kannalta tärkeää toimenpidettä.

Vonan mukaan maan turvallisuutta olisi kohennettava, “poliittiset rikolliset” [hän ei avannut termiä] olisi pantava vastuuseen ja maan talous olisi saatava nousemaan.

LMP: Ensi vuoden parlamenttivaaleissa ei olekaan kysymys pakolaiskiintiöistä eikä raja-aidan rakentamisesta. Oppositioapuolueen parlamenttiryhmän puheenjohtaja **Bernadette Szél** totesi omassa vastauksessaan pääministerin puheeseen, että vaaleissa todellakin tulee olemaan kysymys jostakin, nimittäin siitä, kykenevätkö Unkari ja unkarilaiset karistamaan yltään kuluneen kolmen vuosikymmen politiikan taakan. Rakennettua raja-aitaa kukaan ei tule purkamaan, pakolaisia ei tulla jakamaan aiemmin päätettyjen kiintiöiden mukaan unionin jäsenmaiden kesken yleis-pätevästi [*általános érvényű*]. Szélin mukaan näyttäisi käyvän niin, että Fidesz ei tule puolustamaan Unkaria vaan LMP tulee puolustamaan maata Fidesziltä.

KDNP: Pakolaiskysymyksessä on kahdenlaisia vastuita. Parlamenttiryhmän puheenjohtaja **Péter Harrach** totesi puheenvuorossaan, ettei kenenkään tulisi sallia sitä, että maahantunkeutujien kulttuuri nousisi oman kulttuurin yläpuolelle, mutta toisaalta vainon kohteeksi joutuneita on autettava. Hallituspuolueen edustaja piti Sorosin suunnitelmaa “itsensä tuhoavana”, ja Sorosin ’avoimesta yhteiskunnasta’ kertovan ideologian estämiseksi Harrach piti kansallista konsultaatiota perusteltuna.

Fidesz: Euroopan on otettava kohtalonsa omiin käsiinsä. Fideszin parlamenttiryhmän puheenjohtaja **Lajos Kósan** käsityk-

sen mukaan kaikki tunsivat “Sorosin suunnitelman” ja olisi hyvä, jos Euroopan kansat lopultakin nousisivat vastarintaan ja sanoisivat, että Euroopan kohtalosta eivät päättä amerikkalaiset pörssiikeinottelijat. Kósa totesi, ettei ollut mikään yllätys, että pakolaisten maahantuloon myönteisesti suhtautuva oppositio [*az ellenzék migráció- és bevándorlás párti*] on näitä kysymyksiä käsiteltäessä valehdellut alusta loppuun.

Orbán: Tarvittasiin yksimielisyyttä, yhtenäisyyttä ja voimaa. Unkari on vakavien kysymysten, vaikeiden asioiden edessä; tarvittaisiin yksimielisyyttä ja yhtenäisyyttä. Näin siis totesi pääministeri kommentoidessaan puolueiden puheenvuoroja. Hän aloitti vastauksensa toteamalla havainneensa, että kesän mittaan on siunaantunut pääministeriehdokkaita, jotka ovat joutuneet kamppailemaan sen ongelman kanssa, että ihmiset eivät ota heitä vakavasti, lisäksi he ennen pitkää joutuvat vastakkain sen ongelman kanssa, että heillä ei ole mediassa näkyvyyttä. Pääministerin mukaan tällä selityy myös se, että oppositiopoliitikot ovat puhuessaan istuntosalissa käyttäneet karkeaa ja henkilökohtaisuuksiin menevää kieltä.

Pääministeri muistutti läsnä olevia parlamentin jäseniä, että unkarilaiset tietävät tuiki hyvin, että henkilökohtaisten valtapyyteiden varassa ei voi maata rakentaa.

‘Pinsettejä’ ei tarvita. Pääministeri vastasi Jobbik-puolueen puheenjohtaja Vonalle, että hallituksen johtamiseen vahvempia työkaluja, pelkät pinsetit [*szemöldökcsipesz*] eivät riitä.

Sosialisteille hän totesi, että terveydenhuollon ja koulutuksen alalla tahi eläkeläisten asiassa ei voi luvata kuuta taivaalta

[*hetet-havat*] ja kun nämä (sosialistit) pääsevät hallitusvastuuseen, toimitaan täysin annettujen lupauksen vastaisesti. Orbán lisäsi, että ihmiset muistavat, miten sosialistit leikkasivat yhden kuukauden palkan opettajilta ja sairaanhoitajilta sekä eläkeläisiltä yhden kuukauden eläkkeen.

LMP:n puheenvuoroon pääministeri vastasi todeten, että hallitus tekee voitavansa, että puolue säilyttäisi uskottavuutensa. Se vaatii hänen mukaansa vakavasti otettavia toimenpiteitä.

Pääministeri kiinnitti huomiota myös siihen, että LMP:n europarlamenttiedustaja **Tamás Meszerics** oli todennut, että LMP ei näe muuta ratkaisua (pakolais)ongelmaan kuin pakolaisten kiintiöjärjestelmän toteuttamisen. “Siis voivatko ihmiset luottaa LMP:hen?”, kysyi pääministeri.

Viktor Orbán viittasi siihen, että Unkarin EU-tuomioistuimessa saama päätös koski pakolaisten sijoittamista jäsenmaille määriteltyjen kiintiöiden mukaisesti. Päätös koski konkreettisesti Unkarin esille nostamaa kysymystä siitä, olivatko EU:n toimielimet tehneet kiintiöintipäätöksen toimivaltansa rajoissa. Unkari hävisi oikeudenkäynnin, sillä EU:n tuomioistuin katsoi, että (kiintiöinti)päätös oli tehty laillisesti ja säädösten mukaisesti.

Pääministeri – ottaen huomioon tuomioistuimen päätöksen – piti tätä kysymystä [so. pakolaiskysymystä ja sen ratkaisua] Unkarin suurimpana, Keski-Euroopan vakavimpana ja Euroopan historiallisena haasteena.

(käännös) *Tenho Takalo*

Ajankohtaista

OSASTON INTERNETSIVUT. Seuraa **facebook**-sivuamme tai vieraile **www-sivullamme**. Molempien tapahtumatiedot pyritään pitämään ajan tasalla myös Unkarin Utusten ilmestymisten välillä.

Osaston **www**-sivut ovat osoitteessa **http://www.suomiunkari.fi/osastot/word-press/tampere/**. Ajankohtaista tietoa on myös sosiaalisessa mediassa yhdistyksen **facebook**-sivulla: **Tampereen Suomi-Unkari Seura**.

TAPAAMISET JA ASIOINTI: Yhdistyksen puheenjohtaja **Irmeli Kniivilä** tai sihteeri **Laura Panula** on tavattavissa sopimuksen mukaan Kansainvälisessä toimintakeskuksessa, Suvantokatu 13, II krs. Varsinaista päivystysaikaa ei ole. Hallituksen jäsenten yhteystiedot ovat tämän lehden takakannen sisäsivulla sekä yhdistyksen internetsivuilla.

Tampereella tapahtuu!

Menovinkkejä alkavalle talvikaudelle:

RUOKAKURSSI – kokataan (ja syödään) unkarilaista ruokaa yhdessä Kalevan seurakunnan Unkari-piirin jäsenten kanssa.

Ilmoittaudu mukaan (ke 15.11. mennessä):

Helka Lumiainen puh. 040 730 3820 tai helkalumiainen@gmail.com

Aika: lauantai 18.11. klo 10

Paikka: Kalevan kirkon keittiöt

UUNKARILAISET TANSSIAISET ”Suomi 100” – Suomen unkarilaisten yhdistyksen järjestämä illanvietto Tikkurilassa. Monipuolinen ohjelma!

Ilmoittautuminen 10.11. mennessä yhdistyksen puheenjohtajalle: arpad.jelinko@gmail.com

Aika: 18.11. klo 17

Paikka: Unikkotie 17, Vantaa (TIKSO Tikkurila)

JOULUMYYJÄISET – perinteiset joulumyyjäisemme Kalevan kirkolla. Mausteita, unkarilaisia leivonnaisia, namusia, joulu-koristeita ja gulassia. Mukana kirkon Unkari-piiri ja Patamies artikkeleineen ja arpajaisineen.

Aika: lauantai 2.12. klo 13 – 15

Paikka: Kalevan kirkko, aula

Huom! Muuttunut aika.

PIKKUJOULUT – tuttuun tapaan joulupuurot, glögit, piparit ja joulutunnelmaa! Pienet arpajaiset, joulupukki ja iloista mieltä – tule ja tuo pieni lahja (n. 5 euron) tullessasi!

Aika: perjantai 8.12. klo 18

Paikka: Kansainvälinen toimintakeskus,

Tampereen Suomi-Unkari Seuran hallitus 2017

Puheenjohtaja

Irmeli Kniivilä

Hatanpään puistokuja 22 D 84
33900 Tampere
puh. 050-5818471
irmeli.kniivila@gmail.com

Sihteeri

Laura Panula

PL 97 33201 Tampere
puh. 044-0304566
laura.panula@suomi24.fi

Aino Erenius

puh. 050 0912010
aino.erenius@gmail.com

Kirsti Grönroos

puh. 044 2365979
gronrooskirsti@gmail.com

Simo Koho

puh. 3647617, 050-5542 426
simo.koho@kolumbus.fi

Helka Lumiainen

puh. 040 7303820
helkalumiainen@gmail.com

Auli Mattsson

puh. 040 7245969
auli.mattsson@gmail.com

Varapuheenjohtaja

Jorma Perälä

Viimankatu 1 A 18
33900 Tampere
puh. 040 5778616
jperala@tpnet.fi.

Taloudenhoitaja

Marjut Huhtinen

Simolankatu 71 as 13
33270 Tampere
puh. 040 5485116
marjut.huhtinen@gmail.com

Anne-Marie Mäkinen

puh. 050 5402343
annemariamakinen@gmail.com

Zita Székely

puh. 050 5294495
zita.szekely@gmail.com

Tenho Takalo

puh. 040 7323728
tor.takalo@gmail.com

Maija Wahlgrén

puh. 040 7041151
maija.wahlgren@gmail.com

Posti Green

Muista!

Menovinkkejä alkavalle talvikaudelle:

* **Ruokakurssi** - kokataan (ja syödään) unkarilaista ruokaa yhdessä Kalevan seurakunnan Unkari-piirin jäsenten kanssa. **Ilmoittaudu** mukaan: Helka Lumiainen puh. 040 730 3820 tai helkalumiainen@gmail.com (ke 15.11. mennessä) **Aika:** lauantai 18.11. klo 10 =>**Paikka:** Kalevan kirkon keittiöt

* **Unkarilaiset tanssiaiset ”Suomi 100”** – Suomen unkarilaisten yhdistyksen järjestämä illanvietto Tikkurilassa. Monipuolinen ohjelma! **Ilmoittautuminen** 10.11. mennessä yhdistyksen puheenjohtajalle: arpad.jelinko@gmail.com. **Aika:** 18.11. klo 17 =>**Paikka:** Unikkotie 17, Vantaa (TIKSO Tikkurila)

* **Joulumyyjäiset** – perinteiset joulumyyjäisemme Kalevan kirkolla. Mausteita, unkarilaisia leivonnaisia, namusia, joulukoristeita ja gulassia. Mukana kirkon Unkari-piiri ja Pata-mies artikkelieineen ja arpajaisineen. **Aika:** lauantai 2.12. klo 13 – 15 =>**Paikka:** Kalevan kirkko, aula. Huom! Muuttunut aika.

* **Pikkujoulut** – tuttuun tapaan joulupuurot, glögit, piparit ja joulutunnelmaa! Pienet arpajaiset, joulupukki ja iloista mieltä – tule ja tuo pieni lahja (n. 5 euron) tullessasi!**Aika:** perjantai 8.12. klo 18 =>**Paikka:** Kansainvälinen toimintakeskus, Suvantokatu
